

KÖNYVVIZSGÁLÓI KÖZFELÜGYELETI HATÓSÁG

Beszámoló

a könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság 2019. évi tevékenységéről

PÉNZÜGYMINISZTERIUM
2020.

**PÉNZÜGYMINISZTERIUM
SZÁMVITELI ÉS KÖZFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY**

**Cím: 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.
Postacím: 1369 Budapest, Postafiók 481.
Telefon: 06-1-896-7860
E-mail: kozfelugyelet@pm.gov.hu
Web: www.kormany.hu**

Tartalomjegyzék

1. Könyvvizsgálói közfelügyelet Magyarországon.....	4
1.1. Bevezetés.....	4
1.2. Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Bizottság	4
1.3. A könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság.....	4
1.4. A közfelügyeleti rendszer célja és finanszírozása.....	5
2. A közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálói piac bemutatása	6
3. A hatóság által végrehajtott feladatok bemutatása	8
3.1. A közfelügyeleti hatóság feladatai.....	8
3.2. Jogalkotási feladatok bemutatása	9
3.3. Minőségellenőrzés.....	14
3.3.1. A hatóság által lefolytatható ellenőrzések bemutatása	14
3.3.2. A kockázat alapú kiválasztás módszertana a minőségellenőrzési eljárásban	18
3.4. A minőségellenőrzési eljárás folyamata, annak részelemei	20
3.4.1. A helyszíni ellenőrzés lefolytatásának általános szabályai.....	21
3.4.2. Zárójelentés	22
3.4.3. A minőségellenőrzés eredménye	22
3.5. Az egyedi megbízások minőségellenőrzéseinek eredményei	24
3.5.1. A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek közzététele.....	25
3.5.2. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során feltárt súlyos hiányosságok.....	26
3.6. Cégszintű ellenőrzések tapasztalatai	29
3.6.1. A cégszintű ellenőrzések alakulása.....	29
3.6.2. A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek közzététele	30
3.6.3. A cégszintű ellenőrzések során tapasztalt hiányosságok	30
4. A közfelügyeleti rendszer részelemeinek vizsgálata és értékelése.....	33
4.1. A Kamara által lefolytatott minőségellenőrzések kapcsán tett hatósági megállapítások	33
4.2. A Kamara fegyelmi eljárásai kapcsán tett hatósági megállapítások ...	34
4.3. A Kamara által vezetett nyilvántartások kapcsán tett hatósági megállapítások	35
5. Könyvvizsgálói minősítések.....	36

5.1 Minősítés megszerzésére irányuló eljárások	36
5.2. Minősítés visszavonására irányuló eljárások	37
5.3. Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységhez szükséges igazolás/engedély megszerzésére és visszavonására irányuló eljárások	37
5.4. Bank jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges igazolás megszerzésére irányuló eljárások	38
6. Átláthatósági jelentések vizsgálata	39
7. Kapcsolattartás a könyvvizsgálókkal	41
8. Nemzetközi kapcsolatok bemutatása	42
1. számú melléklet.....	44
2. számú melléklet.....	45

1. Könyvvizsgálói közfelügyelet Magyarországon

1.1. Bevezetés

A könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat ellátó hatóság (a továbbiakban: közfelügyeleti hatóság vagy hatóság) a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Kkt.) előírásai szerint közzéteszi a 2019. évi tevékenységéről szóló éves beszámolóját.

1.2. Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Bizottság

2008. január 1-től 2013. június 30-ig a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat a Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Bizottság (a továbbiakban: KKB) látta el. Ebben az időszakban kerültek lefektetésre a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer alapjai. A 2013. július 1-től életbe lépő törvényi módosítások teremtették meg a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgálók és könyvvizsgáló cégek minőségellenőrzéseinek (a továbbiakban: minőségellenőrzések) elindításához szükséges feltételeket, majd ezt követően zajlottak le az első – a könyvvizsgálói szakma befolyásától független – közfelügyeleti minőségellenőrzések, melyek mind a mai napig a közfelügyeleti rendszer legfőbb elemét jelentik.

A KKB – a törvényi előírásoknak megfelelően – a Magyar Könyvvizsgálói Kamarával (a továbbiakban: Kamara) szorosán együttműködve végezte tevékenységét, ám ez – különösen 2012. évtől kezdődően – számos nehézséget okozott. Ennek legfőbb oka az volt, hogy a Kamara a közfelügyeleti felelősségébe tartozó feladatok tekintetében ráruházott hatósági szerepköre ellentmondásban volt a szervezet érdekképviselői szerepével. Ennek okán került sor a Kkt. 2013. július 1-től hatályba lépő módosítására.

1.3. A könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság

A KKB szerepét 2013. július 1-től a közfelügyeleti hatóság vette át. Közfelügyeleti hatóságként a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi V. törvény, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 65. §-a c) pontja alapján a pénzügyminiszter került kijelölésre.

A Pénzügyminisztérium szervezetén belül a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat a Pénzügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (I. 31.) PM utasítás 1. melléklet 2. függelék 3.3.1.4. pontja alapján a Számviteli és Közfelügyeleti Főosztály látja el.

1.4. A közfelügyeleti rendszer célja és finanszírozása

A Kkt. előírásai szerint a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer célja, hogy a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlása átlátható, ellenőrizhető és számon kérhető keretek között történjen, és ezen keresztül a közérdek megfelelően érvényesüljön.

A könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer finanszírozása egyrészt az éves állami központi költségvetésből, másrészt – a Kkt. 185. § (4) bekezdése szerinti – a Kamara által fizetett közfelügyeleti díjból történik. Ezzel biztosítható a 2006/43/EK irányelv alapján a Kkt.-ba átültetett cél teljesülése, mely szerint a közfelügyeleti rendszert oly módon kell finanszírozni, hogy az hatékonyan működjön, valamint, hogy a kamarai tag könyvvizsgálóknak, a könyvvizsgáló cégeknek a rendszer finanszírozásában való részvétele ne eredményezze a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer objektivitásának, pártatlanságának és függetlenségének csorbulását.

2. A közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálói piac bemutatása

2015. július 7. napjával hatályba léptetett jogszabályi módosítások révén a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók köre jelentősen kibővült. Az alábbi táblázat tartalmazza a 2019. december 31. napján hatályos állapotot:

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók megnevezése	2018.12.31.	2019.12.31.
Hitelintézetek	43	26
ebből: szövetkezeti hitelintézetek	12*	1*
Befektetési vállalkozások	9	11
Biztosító társaságok	22	20
Tőzsdén jegyzett gazdálkodók	54	52**
Összesen	128	109

* az integrációs folyamatok végrehajtását követően létrejött szövetkezeti hitelintézetek száma

** a tőzsdén jegyzett bank (9 db), biztosító (1 db) és alapkezelő (2 db) ezen a soron került bemutatásra

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók között szereplő takarékszövetkezetek száma a 2019-es év során jelentősen csökkent a szövetkezeti hitelintézeti integráció következtében, melyre a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és az egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény, valamint a szövetkezeti hitelintézeti integráció hosszú távú, stabil működést megalapozó fejlődési irányáról és az annak megvalósításához szükséges intézkedésekről szóló 1629/2016. (XI. 17.) kormányhatározat alapján került sor.

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók körét az alábbi jogszabályok definiálják:

- a Kkt. 2. § 19. pontja szerint közérdeklődésre számot tartónak minősül az a gazdálkodó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták, illetve, amit külön jogszabály közérdeklődésre számot tartónak minősít,
- a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 6. § (1) bekezdés 62. pontja alapján közérdeklődésre számot tartó hitelintézet a törvény hatálya alá tartozó összes hitelintézet, kivéve a Magyar Nemzeti Bank, az MFB Magyar

Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Magyar Export-Import Bank Zrt.,

- a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 62. § (1) és (4) bekezdése alapján közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősül a szabályozott piacra bevezetett értékpapír kibocsátója (a befektetési jegy kibocsátójának a befektetési alap alapkezelője minősül),
- a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdés 65. pontja alapján közérdeklődésre számot tartónak minősül a biztosító és a viszontbiztosító, kivéve a kisbiztosító és a kölcsönös biztosító egyesület,
- a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 4. § (2) bekezdésének 100. pontja alapján közérdeklődésre számot tartó befektetési vállalkozás a törvény hatálya alá tartozó befektetési vállalkozás, ide nem értve a Magyar Nemzeti Bankot, a Magyar Államkincstárt és az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-t.

3. A hatóság által végrehajtott feladatok bemutatása

3.1. A közfelügyeleti hatóság feladatai

A közfelügyeleti hatóság feladatait a Kkt., a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról szóló 28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet (a továbbiakban: NGM rendelet), a Pénzügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (I. 31.) PM utasítás, valamint a hatóság belső Ügyrendje tartalmazza és szabályozza.

A közfelügyeleti hatóság tevékenysége sokrétű és szerteágazó, hatósági, felügyeleti és jogszabály előkészítő kötelezettségén kívül koordináló szerepet tölt be a különböző állami intézmények és a szakmai szervezetek között, továbbá ellátja a nemzetközi kötelezettségeiből adódó egyéb feladatait is.

Ekképpen a közfelügyeleti hatóság:

1. lefolytatja a minőségellenőrzést azoknál a kamarai tag könyvvizsgálóknál, könyvvizsgáló cégeknél, amelyek közérdeklődésre számot tartó gazdálkodókra vonatkozóan végeznek jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet (Kkt. 149. § (2) bekezdés),
2. a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói szolgáltatást igénybe vevők érdekét veszélyeztető helyzet észlelése esetén megteszi a jogszabályban előírt intézkedéseket (Kkt. 195. § (1) bekezdés),
3. vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer alábbi részelemeit (Kkt. 189. § (1) bekezdés)
  - a) a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésének engedélyezését, a kamarai nyilvántartások vezetését,
  - b) a magyar nemzeti könyvvizsgálati standardok, a Kamara etikai szabályzata, valamint a belső minőségellenőrzésre vonatkozó nemzeti standardok kialakítását, elfogadását,
  - c) a szakmai továbbképzési rendszer és a minőségbiztosítási rendszer működését és
  - d) a fegyelmi eljárásokat.
4. vizsgálja a könyvvizsgálói tevékenységre irányuló megbízás időtartama alatti visszahívásról vagy lemondásról szóló kamarai tag könyvvizsgálótól, könyvvizsgáló cégtől, illetve a vállalkozóktól érkező bejelentéseket (Kkt. 46. § (1) bekezdés, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 155/A. § (2) bekezdés),

5. lefolytatja a minősítésekkel kapcsolatos hatósági eljárásokat (Kkt. 49-52. §),
6. ellenőrzi az átláthatósági jelentések közzétételét (a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről és a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló az 537/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) 13. cikke),
7. lefolytatja a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésének engedélyezési eljárását (Kkt. 69. § (1) bekezdés),
8. jóváhagyja a Kamara által megalkotott könyvvizsgálati, valamint az átvilágítási megbízásokra, a bizonyosságot nyújtó megbízásokra, a kapcsolódó szolgáltatásokra és a belső minőségellenőrzésre, a könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek belső szervezetére és a könyvvizsgáló munka megszervezésére vonatkozó nemzeti standardokat (Kkt. 4. § (5) bekezdés b) pont),
9. elbírálja a kamarai minőségellenőrzési eljárás során hozott elsőfokú döntés ellen a közfelügyeleti hatósághoz benyújtott felülvizsgálati kérelmeket (Kkt. 172/A. §).

3.2. Jogalkotási feladatok bemutatása

A 2019. év során a közfelügyeleti hatóság az alábbi jogszabályok módosítása tekintetében látott el jogalkotási (előkészítő) feladatokat:

- a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény,
- a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról szóló 28/2013. (VI.29.) NGM rendelet.

1. A Kkt. 2019. évi módosításai:

A 2019. év során elsősorban az uniós előírások követelményeivel összefüggésben, módosultak a könyvvizsgálókra vonatkozó szabályok.

A Kkt. módosítása kiegészítő felhatalmazó rendelkezéseket tartalmaz a közfelügyeleti hatóság által lefolytatott hatósági eljárások (így különösen a

minőségellenőrzések) tekintetében alkalmazandó adatkezelési és nyilvántartási szabályokra vonatkozóan. A módosítás meghatározza azt is, hogy az eljárásokkal összefüggésben a közfelügyeleti hatóság a tudomására jutott személyes adatokat az eljárás lezárása naptári évének utolsó napjától számított 10 évig tartja nyilván.

A Kkt. módosítása a közfelügyeleti hatósági eljárásokban – a cégek mellett – a természetes személy ügyfelek részére is kötelezővé teszi 2020. január 1-jétől az elektronikus ügyintézését.

A módosítás rögzíti, hogy a közfelügyeleti hatóság, az általa hozott, a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolások, illetve engedélyek megadásáról, ezek visszavonásáról szóló hatósági döntésekről tájékoztatja a Kamarát. A Kamara ezeket a közfelügyeleti hatósági döntéseket rögzíti a kamarai tag könyvvizsgálókra, valamint a könyvvizsgáló cégekre vonatkozó nyilvántartásában.

A Kamara közhiteles nyilvántartást vezet a kamarai tag könyvvizsgálókra, valamint könyvvizsgáló cégekre vonatkozóan. A nyilvántartásban vezetett adatok körét a törvény határozza meg. A módosítás kiegészíti a Kamara által vezetett közhiteles nyilvántartások adatait az egyéni vállalkozói jogviszony fennállására vonatkozó adatokkal, továbbá a könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolások, illetve engedélyek megadásáról és visszavonásáról szóló hatósági döntésekkel. A módosítás pontosítja a közérdekből nyilvános adatok körét is, és kiterjeszti a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolás megadásáról és visszavonásáról szóló hatósági döntésekre.

Továbbá a módosítás a kialakult gyakorlatnak megfelelően pontosítja a közzétételi szabályokat. A Kamarának a nyilvántartásba vettek nyilvántartási számát, nevét, címét, valamint a Kamara nyilvántartásából töröltek nyilvántartási számát, nevét és a kamarai tagság megszűnésének időpontját is közzé kell tennie.

A Kkt. módosítása – összhangban a kamarai tag könyvvizsgálókra vonatkozó rendelkezésekkel – rögzíti, hogy nem adható jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésére engedély annak a gazdálkodó szervezetnek, amelyet fegyelmi eljárás keretében töröltek a Magyar Könyvvizsgálói Kamara nyilvántartásából, az erről szóló határozat véglegessé válásától számított három évig.

A módosítás bővíti az Magyar Nemzeti Bank felügyeleti tevékenységével összefüggően a könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek titoktartási kötelezettség

alóli felmentése eseteinek körét is. E szerint nem jelenti a titoktartási kötelezettség megszegését a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank ellenőrzési, engedélyezési, piacfelügyeleti eljárása, felügyeleti ellenőrzése, folyamatos felügyelet gyakorlása során jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végző kamarai tag könyvvizsgálótól, könyvvizsgáló cégtől kért, a tényállás megállapításához szükséges adatok rendelkezésre bocsátása. E tekintetben a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró személyeket a kamarai tag könyvvizsgálóval, a könyvvizsgáló céggel azonos titoktartási kötelezettség terheli. Ezen túlmenően a Kkt. módosítása a titoktartási kötelezettség alóli felmentést kiterjeszti valamennyi közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál könyvvizsgálatot ellátó könyvvizsgálóra, könyvvizsgáló cégre is.

A módosítás a közfelügyeleti hatóság végső felelősségének érvényesítése érdekében kibővíti a közfelügyeleti hatóság által gyakorolt hatásköröket a Kamara minőségellenőrzési eljárásai tekintetében. A jövőben a minőségellenőrzési szabályzat, a minőségellenőrzési kérdőívek, valamint a módszertani kézikönyv elfogadása a közfelügyeleti hatóság jóváhagyásával válik hatályossá.

A módosítás a kamarai, illetve a közfelügyeleti minőségellenőrzés során alkalmazható szankciók körét kibővíti, összhangot teremtve ezzel a könyvvizsgálatra vonatkozó uniós irányelv szankciókra vonatkozó rendelkezéseivel.

Az új szankció alapján a Kamara a honlapján, a közfelügyeleti hatóság az Egységes Kormányzati Portálon közzé teheti

- a minőségellenőrzési eljárással összefüggésben a felelős személy nevét és a jogsértés tényét (tartalmát, súlyosságát és időtartamát),
- a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói szolgáltatást igénybe vevők érdekét veszélyeztető helyzet esetén a felelős személy nevét és a jogsértés tényét (tartalmának, súlyosságának és időtartamának), a jogsértés tényének közzétételére vonatkozó időtartam 5 év.

E mellet a Kkt. módosítása rendelkezik arról is, szintén a könyvvizsgálatra vonatkozó uniós irányelvnek megfelelően, hogy:

- a Kamara Minőségellenőrzési Bizottsága az éves minőségellenőrzési terv végrehajtásáról szóló beszámolója mellékletében, illetve

- a közfelügyeleti hatóság az éves munkatervének végrehajtásáról szóló beszámolójában anonimizált módon (azaz megszemélyesítés nélkül) közzéteszi a minőségellenőrzési eljárások eredményét és az eljárásokkal összefüggésben alkalmazott szankciókat.

A jogszabályi rendelkezések lehetővé teszik a kamarai, illetve a közfelügyeleti minőség-ellenőrzés eredményének függvényében pénzbírság kiszabását. A pénzbírság mértékének megállapításakor figyelembe kell venni:

- könyvvizsgáló cég esetén, annak éves árbevételét,
- kamarai tag könyvvizsgáló esetén, annak jövedelmi viszonyait (éves jövedelmét).

A Kamara, illetve a közfelügyeleti hatóság a kamarai tag könyvvizsgáló jövedelmi viszonyai (éves jövedelme) igazolására szólíthatja fel. Amennyiben a kamarai tag könyvvizsgáló ennek nem tesz eleget, úgy a Kamara, illetve a közfelügyeleti hatóság a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett jövedelmi adatokra alapozva állapítja meg a pénzbírság mértékének megállapításakor figyelembe vett (becsült) éves jövedelmet.

A Kamara a kamarai tag könyvvizsgálóval, könyvvizsgáló céggel szemben fegyelmi eljárást folytat le, amennyiben a kamarai tag könyvvizsgáló, vagy könyvvizsgáló cég fegyelmi vétséget követ el. A jogszabályi rendelkezések ez esetben is lehetővé teszik pénzbírság kiszabását. A pénzbírság mértékének megállapításánál az előzőekben leírtakat kell szintén figyelembe venni.

2. Az NGM rendelet 2019 évi módosításai:

Az NGM rendelet tartalmazza a közfelügyeleti hatóság által lefolytatott minőségellenőrzésre irányadó anyagi és eljárásjogi részletszabályokat, valamint a minőségellenőrzések alapjául szolgáló módszertant.

Az NGM rendelet 2019. évben módosításra került, mely 2019. október 14. napján jelent meg a Magyar Közlöny 166. számában.

Az NGM rendelet módosításának elsődleges célja, hogy megteremtse a minőségellenőrzések során alkalmazott ellenőrzési módszertant és a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard rendelkezéseivel, valamint a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről szóló Európai Parlament és a Tanács 537/2014/EU rendeletében (a továbbiakban: EU rendelet) foglalt előírásokkal való összhangot, valamint az elmúlt időszak

folyamán lefolytatott minőségellenőrzési eljárások során szerzett gyakorlati tapasztalatokat beépítése az ellenőrzési módszertanba.

A módosítás során változott az NGM rendelet 1., illetve a 2. számú melléklete. Az NGM rendelet 1. számú mellékletét a közfelügyeleti hatóság a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó, asszisztens nélkül, önállóan dolgozó könyvvizsgálók, a 2. számú mellékletét a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgáló cégek belső minőségellenőrzési rendszerének áttekintése során alkalmazza.

Pontosításra és kiegészítésre kerültek a kérdőívek „hivatkozás” elnevezésű oszlopában referenciaként megjelölt jogszabályhelyek, standard hivatkozások.

Kiegészültek a kérdőívek egyes fejezetei egy további eldöntető kérdéssel. A kérdőívek az érintett tárgykörök vonatkozásában 6 különálló fejezetre tagolódnak, ezeket római számmal jelöltük a kérdőívekben:

- I. A vezetés minőségért való felelőssége a könyvvizsgáló cégen belül;
- II. Releváns etikai követelmények, függetlenség;
- III. Ügyfélkapcsolatok és konkrét megbízások elfogadása és megtartása;
- IV. Emberi erőforrások;
- V. A megbízás végrehajtása (konzultáció, megbízáshoz kapcsolódó minőségellenőrzés, eltérő vélemények, dokumentáció);
- VI. Figyelemmel kísérés.

A kérdőívek fent felsorolt fejezetei kiegészültek az alábbi eldöntendő kérdéssel: „Megfelelően alkalmazta-e a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a jogszabályokban, valamint a standardokban foglaltakat a megbízások végrehajtása során?”

Az egyes fejezetek végén található, alább felsorolt két kérdésre adott „nem” választ kettő „nem” válasznak kell tekinteni a kérdőívek eredményének meghatározása során. Ezzel az értékelési eljárással a kérdőívek bizonyos eldöntendő kérdései nagyobb súlyt kaphatnak az eredmény meghatározása során, ugyanakkor ez nem jelent automatikusan „nem felelt meg” eredményt a „vétó” kérdésekkel összehasonlítva.

- „Megfelelően alkalmazta-e a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a belső minőségellenőrzési szabályzatában foglaltakat a megbízások végrehajtása során?”

- „Megfelelően alkalmazta-e a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a jogszabályokban, valamint a standardokban foglaltakat a megbízások végrehajtása során?”

A kérdőívek kiegészültek olyan kérdésekkel is, amelyekre egy esetleges „nem” választ kettő „nem” válasznak kell számítani az értékelés során. A kérdésekre adható „nem” válasz során figyelemmel kell lenni arra, hogy egy témakört érintő megállapítás ne kerüljön halmozott negatív értékelés alá.

Az NGM rendelet 2. §-ában foglalt előírás kiegészült azzal, hogy a közfelügyeleti hatóság három évnél gyakoribb minőségellenőrzést is elrendelhet, ha a kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég utolsó minőségellenőrzése „megfelelt, megjegyzéssel” eredménnyel zárult. A változtatást előidéző jogcím az EU rendelet 26. cikk (8) bekezdésére vezethető vissza, mely szerint az ellenőrzési ajánlásokat az ellenőrzött könyvvizsgálóknak és könyvvizsgáló cégeknek végre kell hajtaniuk. A könyvvizsgáló és a könyvvizsgáló cég belső minőségellenőrzési rendszerére vonatkozó megállapítások, javaslatok esetében az említett határidő nem haladhatja meg a 12 hónapot. Ezen követelmény betartása érdekében szükséges lehet a „megfelelt, megjegyzéssel” eredményt elérő könyvvizsgáló cégek 3 évnél gyakoribb minőségellenőrzése.

3.3. Minőségellenőrzés

A Kkt. 149. § (2) bekezdése alapján a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek tevékenységét a közfelügyeleti hatóság minőségbiztosítási rendszer keretében folyamatosan ellenőrzi. A minőségellenőrzési eljárás lefolytatására a Kkt.-ben, illetve az NGM rendeletben foglaltak, továbbá a fenti jogszabályokban részletesen nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) előírásai az irányadók.

3.3.1. A hatóság által lefolytatható ellenőrzések bemutatása

1. Minőségellenőrzési eljárás:

A Kkt. 173/B. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a hatóságnak legalább 3 évente minőségellenőrzést kell lefolytatni a kamarai tag könyvvizsgálónál, a könyvvizsgáló cégnél, ha az közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóra vonatkozóan végez jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet.

2. Rendkívüli minőségellenőrzési eljárás:

A Kkt. 173/B. § (4) bekezdése alapján a hatóságnak rendkívüli minőségellenőrzést kell lefolytatni, ha azt:

- a) a Kamara fegyelmi megbízottja, fegyelmi bizottsága, szakértői bizottsága kezdeményezi,
- b) a kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég saját magával szemben kezdeményezi,
- c) a közfelügyeleti hatóság kezdeményezi.

A rendkívüli minőségellenőrzési eljárás lefolytatására, a minőségellenőrzési eljárásokra vonatkozó jogszabályi előírások az irányadók.

A közfelügyeleti hatóságnak 2019. évben is kiemelt feladata volt a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók, illetve könyvvizsgáló cégek – éves minőségellenőrzési terven alapuló – minőségellenőrzési eljárásainak lefolytatása.

Az alábbi táblázat összefoglalva mutatja be a hatóság által 2019. évben végrehajtott minőségellenőrzések számát, illetve azok alakulását:

Minőségellenőrzési eljárás megnevezése	Kamarai tag könyvvizsgáló (fő)
Terv szerinti minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgálók száma:	18
Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete alapján ismételt minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgálók száma:	2
Rendkívüli minőségellenőrzési eljárásra kijelölt könyvvizsgálók száma:	0
Tervből törölt könyvvizsgálók száma: (szüneteltetés, törlés, egyéb ok miatt)	(3)
∑ minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgálók száma:	17
Ebből a hatóság által:*	
- lefolytatott és határozattal lezárt terv szerinti minőségellenőrzések száma:	15
- lefolytatott és határozattal lezárt ismételt minőségellenőrzések száma:	0
- lefolytatott és határozathozatal előtt álló terv szerinti minőségellenőrzések száma:	1
- lefolytatott és határozathozatal előtt álló ismételt minőségellenőrzés száma:	1
∑ Kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzésének száma:	17

* A közfelügyeleti hatóság 2019. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételkor hatályos állapot szerint.

Minőségellenőrzési eljárás megnevezése	Könyvvizsgáló cég (cégek száma)
Terv szerinti minőségellenőrzésre kijelöltek száma:	6
Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete alapján ismételt minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgáló cégek száma:	1
Rendkívüli minőségellenőrzési eljárásra kijelölt könyvvizsgáló cégek száma:	0
Tervből törölt könyvvizsgáló cégek száma: (szüneteltetés, törlés, egyéb ok miatt)	0
∑ minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgáló cégek száma:	7
Ebből a hatóság által:*	
- lefolytatott és határozattal lezárt terv szerinti minőségellenőrzések száma:	6
- lefolytatott és határozattal lezárt ismételt minőségellenőrzések száma:	0
- lefolytatott és határozathozatal előtt álló terv szerinti minőségellenőrzések száma:	0
- lefolytatott és határozathozatal előtt álló ismételt minőségellenőrzés száma:	1
∑ könyvvizsgáló cégek minőségellenőrzésének száma:	7

* A közfelügyeleti hatóság 2019. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételkor hatályos állapot szerint.

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál könyvvizsgálati tevékenységet végző könyvvizsgálók száma az alábbiak szerint alakult:

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál könyvvizsgálatot végző könyvvizsgálók	2017. (fő)*	2018. (fő)*	2019. (fő)*
Nagyobb méretű könyvvizsgálói <u>hálózatoknál</u> dolgozó könyvvizsgálók száma (legalább 6 fő hitelesítő könyvvizsgáló)	25	21	32
Kis és közepes méretű, <u>hálózatoknál</u> dolgozó könyvvizsgálók száma (2 - 5 fő hitelesítő könyvvizsgáló)	11	7	1
Kis és közepes méretű, <u>magántulajdonú</u> könyvvizsgáló cégeknél dolgozó könyvvizsgálók száma (2 - 5 fő hitelesítő könyvvizsgáló)	5	9	10
Egyedül dolgozó könyvvizsgálók száma	7	4	4
∑ Összesen	48	41	47

*A táblázatban szereplő adatok az adott év december 31. napjára vonatkozó állapotot tükrözik.

3.3.2. A kockázat alapú kiválasztás módszertana a minőségellenőrzési eljárásban

A kamarai tag könyvvizsgálóknál, illetve könyvvizsgáló cégeknél lefolytatandó minőségellenőrzési eljárások tervezése háromszintű, kockázat alapú kiválasztási folyamat alapján történik:

- 1. szint:** kamarai tag könyvvizsgáló/könyvvizsgáló cég kijelölése
- 2. szint:** könyvvizsgálati megbízás(ok) kijelölése
- 3. szint:** a minőségellenőrzés fókusz területeinek kijelölése a kiválasztott könyvvizsgálati megbízáson belül

1. szint: kamarai tag könyvvizsgáló/könyvvizsgáló cég kijelölése

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég a Kkt. 67/A. § (4) bekezdése alapján köteles december 31-ig tájékoztatni a közfelügyeleti hatóságot a december 31-én hatályban lévő, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóval kötött jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre vonatkozó megbízásairól. A beküldött adatszolgáltatás alapján a közfelügyeleti hatóság az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a Kkt. 173/B. § (1) bekezdése szerinti minimális előírás (3 év) betartása,
- az előző évi minőségellenőrzési eljárás során elért eredmény,
- a közfelügyeleti hatósághoz beérkező bejelentések,
- egyéb forrásból származó információk (pl. sajtó),
- első közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálati megbízás,
- újonnan alapított könyvvizsgáló cég.

A fent bemutatott szempontok mérlegelését követően a hatóság a minőségellenőrzési tervében rögzíti azon kamarai tag könyvvizsgálókat, illetve könyvvizsgáló cégeket, amelyeknél minőségellenőrzési eljárást kíván lefolytatni.

Az elkészült minőségellenőrzési tervet a közfelügyeleti hatóság a Kkt. 173/B. § (3a) bekezdése alapján minden év március 31-ig nyilvánosságra hozza a kormányzati portálon.

(<http://ngmszakmaiterulet.kormany.hu/konyvvizsgaloi-kozfelugyeleti-hatosag>)

2. szint: könyvvizsgálati megbízás(ok) kijelölése

A hatóság a kamarai tag könyvvizsgáló könyvvizsgálati megbízásainak előzetes elemzését követően, az alábbi szempontok mérlegelésével dönt az ellenőrizendő könyvvizsgálati megbízásokról:

- könyvvizsgálati megbízás mérete, tőzsdei cég esetén a piaci kapitalizáció,
- könyvvizsgálati megbízáson töltött munkaórák száma,
- könyvvizsgálati díj és a könyvvizsgáló által eltöltött munkaórák számának aránya,
- korábbi minőségellenőrzési eljárásokból származó tapasztalatok,
- a könyvvizsgálati ügyfél külföldi tőzsdén való jegyzése,
- új gazdálkodó a tőzsdén,
- átfogó iparági „problémák”,
- könyvvizsgáló cég ügyfélösszetétele (rendelkezik-e megfelelő iparági tapasztalattal a könyvvizsgáló cég?),
- a közfelügyeleti hatósághoz érkező bejelentések,
- a könyvvizsgálati ügyfél tevékenységének összetettsége, illetve egyéb jellemzői,
- konszolidált pénzügyi kimutatások, IFRS pénzügyi kimutatások,
- a könyvvizsgálati ügyfél pénzügyi nehézségei,

- a könyvvizsgálati ügyfél által bonyolított jelentős tranzakciók (pl. felvásárlás, összeolvadás),
- a könyvvizsgálati ügyfélnek kibocsátott korábbi könyvvizsgálati vélemény fajtája/figyelemfelhívó záradék,
- könyvvizsgáló váltás/első könyvvizsgálati év.

A hatóság a kamarai tag könyvvizsgálót a minőségellenőrzésre kiválasztott megbízásokról a Kkt. 173/B. § (8a) bekezdésének megfelelően 8 nappal a helyszíni vizsgálat előtt értesíti. A közfelügyeleti hatóság a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgáló közérdeklődésre számot tartó gazdálkodótól kapott könyvvizsgálati megbízása mellett a nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodótól kapott könyvvizsgálati megbízásait is kijelölheti minőségellenőrzésre.

3. szint: a minőségellenőrzés fókusz területeinek kijelölése a kiválasztott könyvvizsgálati megbízáson belül

Az egyes könyvvizsgálati megbízásokon belül történő fókuszterületek kiválasztása közvetlenül a helyszíni minőségellenőrzéseket megelőző felkészülés során, illetve a helyszíni minőségellenőrzés végrehajtása során történik. Jellemzően az alábbi könyvvizsgálati területek kerülnek a minőségellenőrzések fókuszába:

- a könyvvizsgáló csalással kapcsolatos megállapításai,
- kockázatelemzés, könyvvizsgálói kockázat becslések,
- lényegesség meghatározása,
- kontroll folyamatok felmérése, tesztelése, értékelése,
- elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékok beszerzése,
- szakértők alkalmazása,
- kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók,
- vállalkozás folytatásának elve, fordulónap utáni események,
- pénzügyi beszámolók és közzétételek megfelelése,
- konszolidációs könyvvizsgálat,
- belső minőségellenőr alkalmazása (tőzsdén jegyzett könyvvizsgálati ügyfelek esetében kötelező).

3.4. A minőségellenőrzési eljárás folyamata, annak részelemei

A hatóság az ellenőrzésre kiválasztott részére a helyszíni ellenőrzés előtt 8 nappal értesítést küld. Az értesítő levél kiküldése előtt az ellenőr telefonon, elektronikus levélben előzetesen egyeztet az ellenőrzöttel az ellenőrzés helyszínéről és időpontjáról. A minőségellenőrzésre kiválasztott kamarai tag

könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég részére küldött értesítésnek tartalmaznia kell:

- a) az ügy tárgyát, iktatási számát, az eljárás megindításának napját és az adott ügyfajtára irányadó ügyintézési határidőt, az ügyintézési határidőbe be nem számító időtartamokat, az ügyintéző nevét és hivatali elérhetőségét,
- b) tájékoztatást az iratokba való betekintés és a nyilatkozattétel lehetőségéről,
- c) hivatalból indult eljárásban az erre történő utalást, kérelemre indult eljárásban a kérelmező nevét,
- d) a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nevét, nyilvántartási számát, az eljárás lefolytatására kijelölt ellenőr és közreműködő azonosítási adatait,
- e) a minőségellenőrzés alá vont megbízások megnevezését és a vizsgált időszakot, könyvvizsgáló cég esetén azt is, hogy a minőségellenőrzés a belső minőségellenőrzési rendszer értékelésére terjed ki, melynek során az egyes megbízások minőségellenőrzésének eredményét is figyelembe kell venni,
- f) az ellenőrzés dátumát, és helyszínét.

A kamarai tag könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég a tudomásszerzést követően haladéktalanul köteles értesíteni a közfelügyeleti hatóságot abban az esetben, ha az eljárás lefolytatására kijelölt ellenőr vagy közreműködő a Kkt. 173/B. § (6) bekezdése szerinti függetlenségi és összeférhetlenségi követelményeknek nem felel meg.

Az ellenőrnek, a közreműködőnek és az ellenőrzöttnek nyilatkozatot kell tennie a függetlenségi és az összeférhetlenségi követelményeknek való megfelelésről.

Az ellenőr az ellenőrzést a közfelügyeleti hatóság vezetője vagy az általa kijelölt személy által kiadott megbízólevél birtokában folytathatja le. A megbízólevél tartalmazza az ellenőr(ök) nevét, azonosító adatait, az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég azonosító adatait, valamint azt, hogy mely időszak tekintetében kell az ellenőrzést lefolytatni.

3.4.1. A helyszíni ellenőrzés lefolytatásának általános szabályai

Az ellenőr az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgálótól, könyvvizsgáló cégtől minden olyan iratot, adatot, információt, nyilatkozatot megkérhet, az ellenőrzés alá vont minden olyan munkafolyamatát megvizsgálhatja, amely az ellenőrzés lefolytatásához szükséges. Az ellenőr az ellenőrzés során

jogosult az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég helyiségeibe belépni, iratairól, adathordozóiról, nyilvántartásairól másolatot készíteni, illetve készíttetni.

Az ellenőr a minőségellenőrzést az NGM rendelet 1-2, valamint 6. mellékleteiben szereplő kérdőívek alapján folytatja le.

Az ellenőr a helyszíni vizsgálat befejezésekor jegyzőkönyvet és esetlegesen a könyvvizsgálati dokumentációból másolatban átvett anyagok felsorolását tartalmazó dokumentumjegyzéket készít, melyet mindkét fél aláír. A jegyzőkönyv és a dokumentumjegyzék egy-egy példányát az ellenőrzött is megkapja a helyszínen.

3.4.2. Zárójelentés

A minőségellenőrzésről az ellenőr zárójelentést készít. A zárójelentést a helyszíni ellenőrzés befejezésétől számított tizenöt napon belül kell elkészíteni. A zárójelentést az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgálónak, könyvvizsgáló cégnek meg kell küldeni. Az ellenőr által készített záró jelentés tartalmazza az ellenőrzött egyedi megbízások értékelését a vizsgált könyvvizsgálóra vonatkozóan. A könyvvizsgáló cég belső minőségellenőrzési rendszerének ellenőrzése esetén a zárójelentés tartalmazza a minőségellenőrzési rendszer értékelését a könyvvizsgáló cégre vonatkozóan. A zárójelentés mellékletét képezi(k) a kérdőív(ek).

Az ellenőr a zárójelentésben az egyedi megbízások ellenőrzése során tapasztalt hiányosságok esetén azok kijavítására, valamint az ellenőrzött által működtetett belső minőségellenőrzési rendszer, illetve alkalmazott minőségellenőrzési eljárások fejlesztésére javaslatot tehet.

A zárójelentésre az átvételétől számított nyolc napon belül az ellenőrzés alá vont írásban észrevételt tehet, amelyet a közfelügyeleti hatósághoz kell benyújtani.

3.4.3. A minőségellenőrzés eredménye

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók egyedi megbízásainak, illetve könyvvizsgáló cégek belső minőségellenőrzési rendszere minőségellenőrzésének eredménye lehet:

- a) megfelelt,
- b) megfelelt, megjegyzéssel,
- c) nem felelt meg.

A minőségellenőrzés során hozott jogerős határozatban foglalt kötelezettségeket az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgálónak, könyvvizsgáló cégnek a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása során teljesítenie kell.

A minőségellenőrzéssel összefüggésben - *megfelelt, megjegyzéssel és nem felelt meg* eredmények esetében - a következő intézkedések alkalmazhatók (Kkt. 173/C. § (7) bekezdés):

- kötelezés továbbképzésen való részvételre,
- figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,
- kötelezés könyvvizsgálat ismételt elvégzésére vagy a könyvvizsgálói jelentés visszavonására,
- pénzbírság kiszabása (a pénzbírság összege kamarai tag könyvvizsgáló esetén 100 ezer forinttól 100 millió forintig, könyvvizsgáló cég esetén 100 ezer forinttól 500 millió forintig terjedhet),
- a minősítés megvonása,
- jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás (az eltiltás 3 évig terjedhet),
- a felelős személynek és a jogsértés tényének (tartalmának, súlyosságának és időtartamának) a közzététele a közfelügyeleti hatóság által az Egységes Kormányzati Portálon.

Az intézkedések típusának és szintjének meghatározásakor az alábbi körülményeket kell figyelembe venni:

- a) a jogsértés súlyosságát és időtartamát,
- b) a felelősség mértékét,
- c) a pénzügyi lehetőségek mértékét,
- d) az elért nyereség vagy elkerült veszteség összegét,
- e) az eljárásban való együttműködés mértékét,
- f) a könyvvizsgáló cég vagy a kamarai tag könyvvizsgáló által elkövetett korábbi jogsértéseket.

A „megfelelt” eredménnyel zárult minőségellenőrzés esetén a közfelügyeleti hatóság intézkedést nem alkalmaz.

A „megfelelt, megjegyzéssel” zárult minőségellenőrzés esetén a hatóság a következő intézkedéseket alkalmazhatja: kötelezés továbbképzésen való részvételre, figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére, valamint pénzbírságot szabhat ki.

A hatóság a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek „nem felelt meg” eredménnyel zárult minőségellenőrzése esetén annak tényéről és az alkalmazott intézkedésekről értesíti a kamarát, a Magyar Nemzeti Bankot, a Budapesti Értéktőzsde Zrt.-t, illetve az érintett egyéb állami szervet.

A könyvvizsgáló cég belső minőségellenőrzési rendszerére vonatkozó minőségellenőrzés eredményének minősítésénél figyelembe kell venni a megelőző belső minőségellenőrzési rendszerre vonatkozó minőségellenőrzés óta lefolytatott, az ellenőrzött könyvvizsgáló cégnél alkalmazott, tag vagy vezető tisztségviselő kamarai tag könyvvizsgálók egyedi megbízásai minőségellenőrzésének eredményét.

3.5. Az egyedi megbízások minőségellenőrzéseinek eredményei

A hatóság 2019. évben 15 kamarai tag könyvvizsgálót jelölt ki terv szerinti minőségellenőrzésre, valamint 2 kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrzésére a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete alapján került sor. A hatóság ténylegesen 15 fő kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrzési eljárását folytatta le és hozott határozatot esetükben, illetve 2 fő kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrzési eljárása lefolytatásra került, esetükben ugyanakkor még határozattal nem zárult le az eljárás.

Az ellenőrzött 15 fő kamarai tag könyvvizsgáló közül 11 fő „megfelelt”, 1 fő „megfelelt, megjegyzéssel”, 3 fő „nem felelt meg” eredményt ért el. A 2 fő kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrzési eljárásának összetettségére tekintettel a hatóság az éves beszámoló közzétételének napjáig még nem hozott határozatot.

Minőség-ellenőrzés során elért eredmények	2017. év (fő)		2018. év (fő)**		2019. év (fő)*	
Megfelelt	13	32%	12	55%	11	73%
Megfelelt, megjegyzéssel	12	29%	2	9%	1	7%
Nem felelt meg	16	39%	8	36%	3	20%
Összesen	41	100%	22	100%	15	100%

* A közfelügyeleti hatóság 2019. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételekor kettő, még folyamatban lévő vizsgálat eredményét a táblázat nem tartalmazza.

** A 2018. évi minőségellenőrzések összes eredményét tartalmazza, azokat is, melyek még folyamatban voltak a közfelügyeleti hatóság 2018. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételekor, ennek következtében nem szerepelhettek a közzétett adatok között.

Az egyedi megbízások minőségellenőrzés során alkalmazott, az NGM rendelet 6. számú melléklete szerinti kérdőívben szereplő 1.10, a 13.02, 13.05 és 13.09 kérdések bármelyikére „Nem” a válasz, akkor az egyedi megbízás vizsgálatának eredménye „Nem felelt meg”. Amennyiben az „Igen” válaszok aránya az összes válaszhoz viszonyítva 90% vagy a fölötti, akkor az egyedi megbízás minősítése „Megfelelt”, 70% és 90% között a minősítés „Megfelelt, megjegyzéssel”, 70% alatt pedig „Nem felelt meg”.

A Kkt. 173/C. § (5) bekezdése szerint a közfelügyeleti hatóság a zárójelentés és a Kkt. 173/C. § (4) bekezdés szerinti észrevétel alapján határozatot hoz a minőségellenőrzés eredményének minősítéséről, az ellenőrzés alá vont részére a minősítés alapján előírt kötelezettségekről, valamint az indokolt intézkedés alkalmazásáról.

3.5.1. A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek közzététele

A Kkt. 193. § (6) bekezdése alapján a közfelügyeleti hatóság anonimizált módon elkészítette és közzéteszi a határozattal lezárt minőségellenőrzési eljárások eredményét és az eljárásokkal összefüggésben alkalmazott szankciókat tartalmazó táblázatot. A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek közzétételét a beszámoló 1. számú melléklete tartalmazza.

3.5.2. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során feltárt súlyos hiányosságok

A hatóság által lefolytatott minőségellenőrzésekből megállapítható, hogy több esetben a könyvvizsgálók nem, vagy nem megfelelően alkalmazták a nemzetközi könyvvizsgálati standardok előírásait.

A közfelügyeleti hatóság a 2019. évi minőségellenőrzések során – a korábbi évekhez hasonlóan – a csalási kockázattal, valamint a könyvvizsgáló becsült kockázatokra adott válaszaival kapcsolatos könyvvizsgálati eljárásokra tett megállapítások voltak a legnagyobb számban.

A 2019. évi közfelügyeleti minőségellenőrzések során leggyakrabban előforduló megállapítások az alábbi területekkel kapcsolatban merültek fel

Az alább ismertetett megállapítások között a határozattal még le nem zárt minőségellenőrzési eljárások során tett megállapítások és javaslatok is szerepelnek.

Számviteli becslések, beleértve a valós érték ellenőrzését

- A számviteli becslésekhez kapcsolódó, illetve a valós érték meghatározásához szükséges ésszerűség vizsgálat nincs elegendően és megfelelően alátámasztva.
- A számviteli becslésekhez kapcsolódó, illetve a valós érték meghatározásához alapadatok pontosságának és teljességének ellenőrzése nincs elegendően és megfelelően alátámasztva.
- A számviteli becslésekhez, illetve a valós érték meghatározásához kapcsolódó kockázatbecslési eljárás nincs elegendően és megfelelően elvégezve.
- A vezetés, valamint a vezetés szakértője által elfogultságára utaló jeleket nem vették megfelelő módon figyelembe.
- Nem mérték fel, hogy a vezetés miként vette figyelembe az alternatív becsléskési lehetőségeket.
- A számviteli becslésekhez kapcsolódó, illetve a valós érték meghatározásához szükséges releváns változókat figyelmen kívül hagyta a könyvvizsgálat.

A releváns belső folyamatok felmérése, és a kontrollok tesztelése

- A könyvvizsgálat nem szerzett elegendő és megfelelő bizonyítékot a manuális kontrollok működési hatékonyságáról, ennek ellenére úgy alakította ki a további eljárásait, mintha a kontroll hatékonyan működne.
- A vezetés által valamint a vezetés szakértője által előállított adatok pontosságának és teljességének ellenőrzése nincs elegendő és megfelelő módon alátámasztva.
- Az általános és kulcs informatikai kontrollok nem elegendő és megfelelő mértékű tesztelése.
- A könyvvizsgálat során igénybe vett szakértő munkájára való támaszkodás esetén, nem értékelte a könyvvizsgálat a szakértők munkájának megfelelőségét.
- A tervezett könyvvizsgálati eljárások nem megfelelő módosítása a nem hatékonyan működő kontrollok miatt.

Bevételek könyvvizsgálata

- Az összetett szerződésekből származó bevétel elszámolásra gyakorolt hatás nem elegendő és megfelelő vizsgálata.
- A csalás kockázatának nem megfelelő felmérése és a csalás kockázatára reagáló könyvvizsgálati eljárások elmulasztása.
- A bevételek megfelelő időszakban történő elszámolásának vizsgálatát (cut-off) elmulasztották végrehajtani.

A pénzügyi kimutatások bemutatásának és közzétételének megfelelősége

- A pénzügyi kimutatások lábjegyzeténél közzétett adatok megfelelőségének elégtelen ellenőrzése (a szegmens adatok kivételével)
- A szegmens adatok bemutatásának kiértékelése és tesztelése.
- A cash flow kimutatás elegendő és megfelelő ellenőrzésének elmulasztása.

A könyvvizsgálati mintavétellel kapcsolatos megállapítások

- Nem elegendő a minta mérete ahhoz, hogy a mintavételi kockázatot elfogadhatóan alacsony szintre csökkentsék a könyvvizsgálat során.
- A vizsgálathoz kiválasztott minta összetétele elfogult és/vagy nem reprezentatív a teljes populációra vonatkozóan.

- A hiányzik a vizsgálati cél eléréséhez szükséges megfelelő eljárások megtervezése és/vagy szükség esetén a megfelelő alternatív eljárások végrehajtása.
- A minta ellenőrzése során elmulasztotta a könyvvizsgáló az azonosított hibás eltérések elegendő és megfelelő kiterjesztését a teljes állományra vonatkozóan, figyelembe véve a hibás állítások jellegét és a hiba okát.

Csoport könyvvizsgálattal kapcsolatos megállapítások

- A csoport könyvvizsgálati terv és a komponens könyvvizgálatra vonatkozó instrukció kidolgozásának elmulasztása.
  - A könyvvizsgálati hatókör meghatározásának elmulasztása a csoport komponens tagjaira vonatkozóan és/vagy az utasítások nem megfelelő továbbítása a komponens könyvvizsgáló részére.
  - A csoport könyvvizsgálati lényegesség és a komponens könyvvizsgálónak allokált lényegesség meghatározásának és kommunikálásnak elmulasztása.
  - A komponens könyvvizsgáló munkájában való részvétel jellegének, időzítésének és mértékének megfelelő dokumentálása, ideértve az elvégzett áttekintések bizonyítékait is.
- A komponens könyvvizsgáló által azonosított problémák megismerése, és kezelése a csoport könyvvizsgálat során.

3.6. Cégszintű ellenőrzések tapasztalatai

3.6.1. A cégszintű ellenőrzések alakulása

A közfelügyeleti hatóság 2019. évi minőségellenőrzési tervében 6 közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó jogszabály szerinti könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgáló cég szerepelt, melyek a Kkt. által meghatározott kötelező 3 éves ellenőrzési ciklus alapján kerültek kiválasztásra, valamint 1 közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó esetében megismételt minőségellenőrzési eljárásra a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság Ítélet alapján került sor. A hatóság ténylegesen 7 minőségellenőrzési eljárást hajtott végre, 1 könyvvizsgáló cég esetében a minőségellenőrzési eljárás határozattal még nem zárult le.

Az ellenőrzések eredményeként a könyvvizsgáló cégek közül 4 esetben „megfelelt”, 2 esetben „megfelelt, megjegyzéssel” eredmény született.

Minőségellenőrzés során elért eredmények	2017. év (Kv. cég)		2018. év (Kv. cég)**		2019. év (Kv. cég)*	
Megfelelt	3	18%	3	30%	4	67%
Megfelelt, megjegyzéssel	10	59%	3	30%	2	33%
Nem felelt meg	4	23%	4	40%	0	0%
Összesen	17	100%	10	100%	6	100%

* A közfelügyeleti hatóság 2019. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételkor egy, még folyamatban lévő vizsgálat eredményét a táblázat nem tartalmazza.

** A 2018. évi minőségellenőrzések összes eredményét tartalmazza, azokat is, melyek még folyamatban voltak a közfelügyeleti hatóság 2018. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételkor, ennek következtében nem szerepelhettek a közzétett adatok között.

A fejezetek témaköröket tartalmaznak. A témakörökön belül eldöntendő kérdések, alkérdések és kiegészítő kérdések szerepelnek. Az egyes Témakörökhöz tartozó alkérdésekre adott válaszok határozzák meg a Témakör eredményét. A témakörök eredménye határozza meg a fejezet eredményét. Amennyiben bármelyik fejezet értékelése „Nem felelt meg”, a cégszintű vizsgálat eredménye is „Nem felelt meg”. Amennyiben a „Megfelelt, megjegyzéssel” értékelésű fejezetek száma három, vagy annál több, a cégszintű vizsgálat eredménye „Megfelelt, megjegyzéssel”.

Az eldöntendő kérdések értékelésével kapcsolatban kétféle kritérium szerepel a módszertanban, amennyiben bármelyikére „nem” a válasz, a cégszintű

vizsgálat eredménye nem lehet „Megfelelt”, illetve ha hatnál több kapott „nem” választ, a cégszintű vizsgálat eredménye „Nem felelt meg”. Továbbá, ha az I.23., I.24., II.31., II.32., III.12., III.13., IV.23., IV.24., V.31., V.32., VI.19., VI.20. Eldöntendő kérdések bármelyikére adott „NEM” választ a kérdőív értékelése során kettő „NEM” válasznak kell tekinteni.

3.6.2. A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek közzététele

A Kkt. 193. § (6) bekezdése alapján a közfelügyeleti hatóság anonimizált módon elkészítette és közzéteszi a minőségellenőrzési eljárások eredményét és az eljárásokkal összefüggésben alkalmazott szankciókat tartalmazó táblázatot. A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek közzétételét a beszámoló 2. számú melléklete tartalmazza.

3.6.3. A cégszintű ellenőrzések során tapasztalt hiányosságok

A könyvvizsgáló cégek minőségbiztosítási rendszere szolgál a minőségellenőrzések végrehajtásának alapjaként. A minőségellenőrzésre vonatkozó nemzetközi könyvvizsgálati standardok, valamint a magyar nemzeti könyvvizsgálati standard értelmében a könyvvizsgáló cégeknek létre kell hozniuk a megfelelő minőségbiztosítási rendszert, mely a könyvvizsgálati megbízások magas színvonalú végrehajtását biztosítja. A minőségbiztosítási rendszer magában foglalja a cég szervezeti felépítését, valamint a hatályos belső szabályzatokat és gyakorlati eljárásokat annak biztosítása érdekében, hogy:

- a könyvvizsgáló cég és alkalmazottai megfeleljenek a könyvvizsgálati standardoknak és az egyéb jogi és szabályozási követelményeknek, és
- a könyvvizsgáló cég vagy a könyvvizsgálók által kiadott jelentések megfelelően tükrözzék a megbízás körülményeit.

A közfelügyeleti hatóság szempontjából a minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos megállapítások olyan eltérések a minőségellenőrzési, az etikai és függetlenségi követelményektől, amelyek az eltérés jelentőségének vagy szisztematikus jellegének köszönhetően befolyásolhatták a végrehajtott könyvvizsgálat minőségét.

Az alábbi témakörök köré csoportosíthatóak a közfelügyeleti hatóság 2019. évben tett főbb megállapításai

Az alább ismertetett megállapítások között a határozattal le nem zárt minőségellenőrzési eljárások során tett megállapítások és javaslatok is szerepelnek.

Könyvvizsgálati módszertan és belső minőségbiztosítási szabályzat

- Nem elegendő és megfelelő a könyvvizsgáló cég belső szabályainak kidolgozottsága, illetve azok végrehajtása a gyakorlatban.
- A megbízáshoz kapcsolódó minőségellenőrzés (EQCR) nem tért ki a lényeges könyvvizsgálati területekre.
- A megbízáshoz kapcsolódó minőségellenőrzés nem történt meg időben, a könyvvizsgálói jelentés kibocsátása előtt.
- A könyvvizsgáló cég nem dolgozta ki megfelelően a megbízáshoz kapcsolódó minőségellenőrzés belső szabályzatait és eljárásait.

Függetlenség és etikai követelmények

- A könyvvizsgáló cég nem ellenőrizte megfelelően a cég alkalmazottai és a könyvvizsgáló partnerek személyes függetlenségét a megbízásoktól.
- Elmulasztották a PIE-oknak nyújtott nem könyvvizsgálati szolgáltatások függetlenséggel kapcsolatos megfontolását és értékelését dokumentálni.
- Elmulasztották a vonatkozó rotációs szabályokkal kapcsolatos megfontolásokat és értékeléseket dokumentálni.
- Elmulasztották a könyvvizsgáló céggel üzleti kapcsolatban álló társaságok pénzügyi érdekeinek, valamint a vállalat csoportokhoz tartozó családfák nyomon követését, a kapcsolódó információk naprakészen tartását a könyvvizsgáló cég rendszereiben.
- A könyvvizsgáló és a könyvvizsgált társaság audit bizottságával történő kommunikáció elmulasztása bizonyos kapcsolatokról, amelyek a könyvvizsgáló cég szakmai megítélése szerint függetlenséggel bírnak.
- A függetlenség fenntartásának elmulasztása pénzügyi kapcsolatok fennállása miatt, ideértve a könyvvizsgáló cég függetlenségét veszélyeztető tényezőinek nem megfelelő kezelését.
- Elmulasztották a könyvvizsgálat során felmerült hiányosságokat megemlíteni a partner teljesítményértékelése során.

Emberi erőforrásokkal kapcsolatos megállapítások

- Nem megfelelő a könyvvizsgálati munkacsoport tagjainak az összetétele.
- A könyvvizsgáló cég belső szabályzatával ellentétes képzési terv használata.
- Elmulasztották a könyvvizsgálat során felmerült hiányosságokat érvényesíteni a partner javadalmazásában.

Felügyeleti eljárások, monitoring

- A könyvvizsgáló cég belső ellenőrzési eljárásai során nem került megállapítás a közfelügyeleti hatóság által megállapított hiányosság, amely a belső ellenőrzés nem megfelelő működésére utal.
- Nem történt meg megfelelően a hibát kiváltó okok elemzése, valamint nem volt megfelelő helyreigazító intézkedés.
- Nem terveztek és végeztek megfelelő ellenőrzést arra vonatkozóan, hogy a korábban feltárt hibát hatékonyan elhárítja a helyreigazító intézkedés.

Ügyfél elfogadás és kockázat-felmérés

- Nem hajtottak végre elegendő eljárást és/vagy nem szereztek be megbízható információt új ügyfél integritásának objektív ellenőrzésére.
- A folytonos ügyfélelfogadás kiértékelése nem foglalkozott olyan fontos kérdésekkel, amelyek a jelenlegi vagy korábbi megbízások során felmerültek.
- A könyvvizsgáló cég kockázatkezelési részlegével vagy az azzal egyenértékű munkát végző részleggel való konzultáció elmulasztása, ha az elfogadás kockázatát magasnak ítélik meg.
- Az aktuális vagy egy leendő ügyféllel kapcsolatban észlelt összeférhetetlenség vagy függetlenségi probléma tényleges azonosításához alkalmazott adatbázisok megbízhatóságának, naprakészen tartásának hiánya.
- Legalább évente nem értékelik a megbízás folytathatóságának elfogadását.
- A tényleges vagy észlelt összeférhetetlenség vagy a függetlenség kérdésének kezelése.
- A könyvvizsgáló cég valamint a könyvvizsgáló függetlenségének vagy üzleti kapcsolatainak ellenőrzésére szolgáló eljárások elmulasztása.
- Az új ügyféllel, új szolgáltatással vagy különleges körülmények között igényelt szolgáltatással kapcsolatos megbízás kockázat becslésének elmulasztása.

4. A közfelügyeleti rendszer részelemeinek vizsgálata és értékelése

4.1. A Kamara által lefolytatott minőségellenőrzések kapcsán tett hatósági megállapítások

A Kkt. 189. § (1) bekezdés c) pontja alapján a közfelügyeleti hatóság saját feladatkörében eljárva, vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer részelemeit, így különösen a minőségbiztosítási rendszer működését.

A közfelügyeleti hatóság elvégezte a Kamara által 2018. évben lefolytatott „megfelelt, megjegyzéssel”, illetve „nem felelt meg”, valamint véletlenszerűen kiválasztott „megfelelt” eredménnyel zárult minőségellenőrzési eljárásainak felülvizsgálatát.

A vizsgálat célja annak áttekintése volt, hogy a Kamara minőségellenőrzése megfelel a 46/2006/EK irányelv által támasztott minőségbiztosítási követelményeknek, valamint, hogy a Kamara Minőségellenőrzési Bizottsága megfelelően látja-e el a Kkt. 152. §-ában előírt feladatokat.

A közfelügyeleti hatóság vizsgálata során áttekintette a határozatokat, a zárójelentéseket és az ellenőrök által kitöltött kérdőíveket, melyek alapján megállapításokat és javaslatokat fogalmazott meg. A megállapítások és javaslatok véglegesítése folyamatban van.

A közfelügyeleti hatóság a vizsgálatokkal kapcsolatos megállapításait, a korábbi évek gyakorlata szerint május hónapban tervezi megküldeni a Kamara részére, ezért nem tesz közzé a vizsgálatokkal kapcsolatos további részleteket.

A Kamara minőségellenőrzési bizottsága, valamint elnöksége konstruktívan ált a közfelügyeleti hatóság előző évben megküldött kamarai – 2017. évet érintő – minőségellenőrzésekkel kapcsolatosan tett megállapításaira, javaslataira. A közfelügyeleti hatóság megállapításait, javaslatait a Kamara minőségellenőrzési bizottsága és az elnöksége is elfogadta és megtette a szükséges intézkedéseket. Ennek következtében történt változás a minőségellenőrök személyi állományában, a minőségellenőrzések során alkalmazott módszertanban, a minőségellenőrök oktatási tematikájában, valamint a kapcsolódó belső szabályzatokban. A közfelügyeleti hatóság a Kamara által alkalmazott szakmai változtatásokat elfogadta.

4.2. A Kamara fegyelmi eljárásai kapcsán tett hatósági megállapítások

A Kkt. 189. § (1) bekezdésének d) pontja értelmében a közfelügyeleti hatóság - feladatkörében eljárva - vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer részeleit, így különösen a fegyelmi eljárásokat.

A közfelügyeleti hatóság áttekintette a Kamara 2018. év során lefolytatott fegyelmi eljárások kapcsán hozott határozatait, illetve a hozzájuk kapcsolódó iratanyagot. Az áttekintett fegyelmi aktákkal kapcsolatban, az alábbi intézkedések alkalmazására került sor:

Ssz.	Az alkalmazott intézkedés megnevezése	Az áttekintett fegyelmi határozatok száma (db)
1	figyelmeztetés alkalmazása melletti megszüntetés	35
2	írásbeli megrovás	10
3	eljárás megszüntetése	28
4	pénzbírság	30
5	kamarából történő kizárás	0
6	nyilvántartásból való törlése	0
7	felfüggesztés	1
8	jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység szünetelése 24 hónap időtartamra	0
9	mentesítés	0
10	részletfizetés engedélyezése	1
11	kijavító határozat	1
12	Kkt. 49. § szerinti költségvetési minősítés megvonásának kezdeményezése	2
∑ áttekintett fegyelmi határozat száma:		108

A közfelügyeleti hatóság elvégezte a Kamara által lefolytatott, kamarai tag könyvvizsgálók, illetve könyvvizsgáló cégek 2018. évi fegyelmi eljárásai során keletkezett, a Kamara által megküldött 108 darab fegyelmi határozat iratanyagának vizsgálatát.

A kamarai 2018. évi fegyelmi eljárások lefolytatásával, az eljárások során hozott határozatokkal kapcsolatban a közfelügyeleti hatóság megállapításait május hónapban tervezi a Kamara részére megküldeni, ezért az ezzel összefüggő megállapításokat a közfelügyeleti hatóság következő évi éves beszámolója fogja tartalmazni.

4.3. A Kamara által vezetett nyilvántartások kapcsán tett hatósági megállapítások

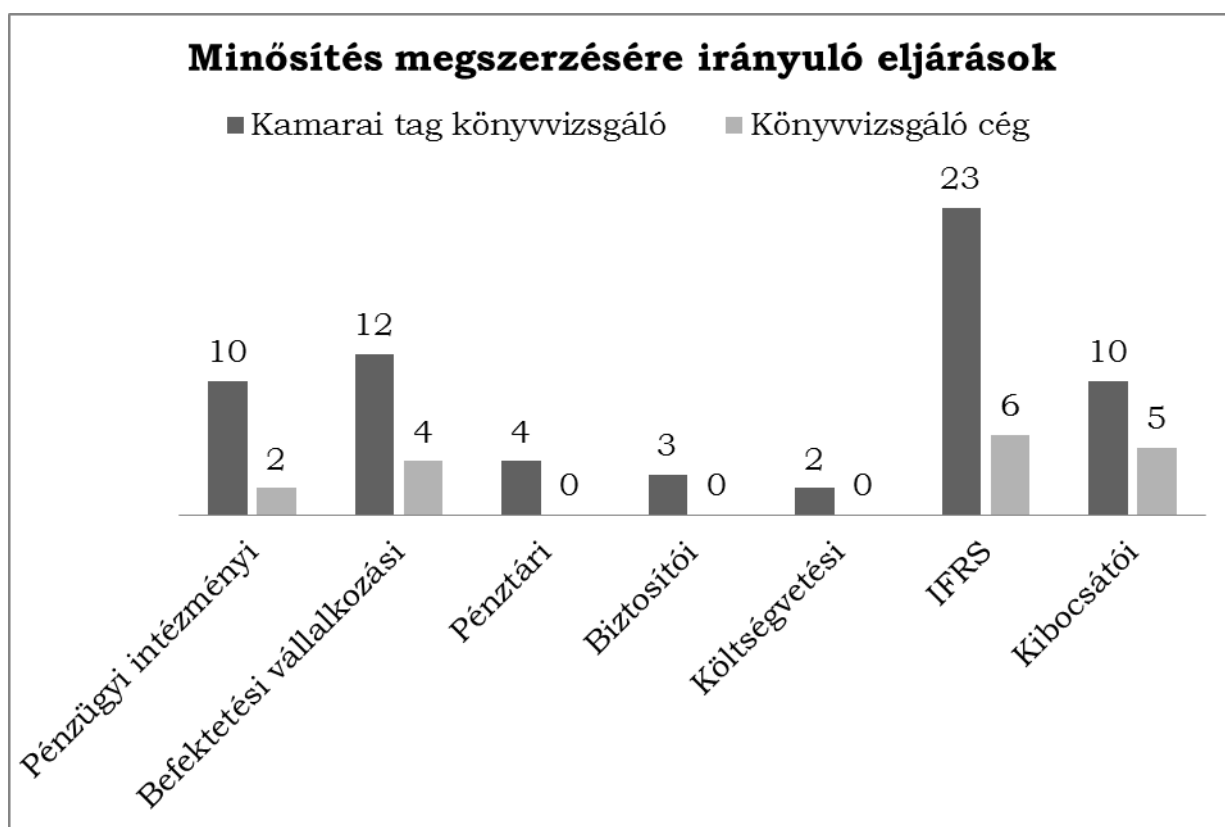
A Kkt. 189. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a közfelügyeleti hatóság - feladatkörében eljárva - vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer részelemeit, így különösen a kamarai nyilvántartások vezetését.

A kamarai tag könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek által beküldött adatszolgáltatások alapján a Kamara által vezetett nyilvántartással kapcsolatosan tett megállapításairól, a feltárt hiányosságokról a közfelügyeleti hatóság levélben tájékoztatta a Kamara vezetését. A Kamara vezetése ezek alapján 2019. évben nagyszabású vizsgálatot indított a kamarai adatszolgáltatások során közölt adatok valódiságának és pontosságának ellenőrzésére. A vizsgálat eredményeként számos megállapítás született. A Kamara vizsgálata 2019-ben nem zárult le, folytatódik 2020-ban is.

5. Könyvvizsgálói minősítések

5.1 Minősítés megszerzésére irányuló eljárások

A közfelügyeleti hatósághoz 101 minősítés megszerzésére irányuló kérelem érkezett, 94 kérelem esetén 2019-ben, 7 kérelem esetén pedig 2020-ban döntött a hatóság. A 2019-ben kezdeményezett minősítés megszerzése iránti eljárások közül a közfelügyeleti hatóság 5 esetben az eljárás megszüntetéséről, 15 esetben a kérelem elutasításáról és 81 esetben pedig a kérelmezett minősítés megadásáról döntött. A megszerzett minősítések megoszlását a következő diagram mutatja:

A minősítés megszerzése iránti eljárások lefolytatására az érintett állami szerv (Magyar Nemzeti Bank) egyetértésével került sor.

A minősítés megszerzése iránti eljárások legtöbb esetben azért kerültek megszüntetésre, mert a kamarai tag könyvvizsgálók és a könyvvizsgáló cégek nem tettek eleget a hatóság hiánypótlási felhívásának.

5.2. Minősítés visszavonására irányuló eljárások

A közfelügyeleti hatósághoz 2019-ben 27 minősítés visszavonására irányuló kérelem érkezett. Az összes kérelem tekintetében 2019-ben döntött a hatóság a minősítések visszavonásáról.

A minősítések megadása és visszavonása tekintetében mind az érintett állami szervekkel, mind a Kamarával hatékony együttműködés alakult ki.

5.3. Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységhez szükséges igazolás/engedély megszerzésére és visszavonására irányuló eljárások

A Kkt. rendelkezései alapján a természetes személyek, gazdálkodó szervezetek, harmadik országbeli könyvvizsgálók, valamint harmadik országbeli könyvvizsgáló cégek könyvvizsgálói tevékenységének végezéséhez a közfelügyeleti hatóság igazolása/engedélye szükséges.

A közfelügyeleti hatóság természetes személyek kérelmére igazolást, gazdálkodó szervezetek, harmadik országbeli könyvvizsgálók, harmadik országbeli könyvvizsgáló cégek kérelmére engedélyt ad ki a könyvvizsgálói tevékenység folytatásához.

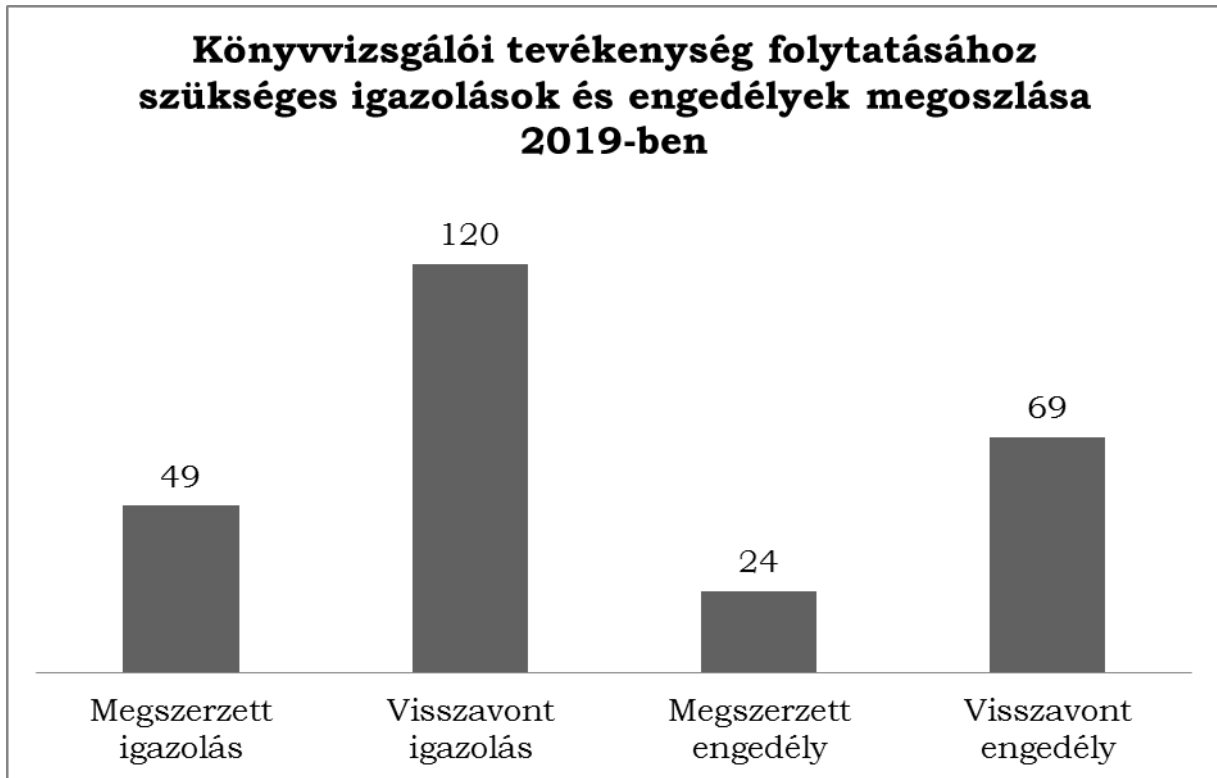
A közfelügyeleti hatósághoz 50 könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolás megadása iránti kérelem érkezett, 47 kérelem esetén 2019-ben, 3 kérelem esetén pedig 2020-ban döntött a hatóság. A 2019-ben kezdeményezett igazolás megszerzése iránti eljárások vonatkozásában egy esetben döntött a hatóság a kérelem visszautasításáról, a többi kérelem esetén az igazolás megadásáról döntött.

A közfelügyeleti hatósághoz 25 könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges engedély megadása iránti kérelem érkezett, 24 kérelem esetén 2019-ben, 1 kérelem esetén pedig 2020-ban döntött a hatóság. A 2019-ben kezdeményezett engedély megszerzése iránti eljárások esetén a közfelügyeleti hatóság 24 esetben az engedély megadásáról döntött, 1 esetben pedig a kérelem elutasításáról.

A közfelügyeleti hatóság 2019-ben kérelemre 6 könyvvizsgálói tevékenység engedély visszavonásáról, hivatalból pedig 63 könyvvizsgálói tevékenység engedély és 120 könyvvizsgálói tevékenység igazolás visszavonásáról döntött.

A könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolások, valamint engedélyek hivatalbóli visszavonására a kamarai tag könyvvizsgálók esetén,

a tagsági jogviszonyuk megszűnését követően, a könyvvizsgáló cégek esetén pedig a kamarai nyilvántartásból való törlést követően került sor.

5.4. Bank jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges igazolás megszerzésére irányuló eljárások

A Kkt. 2018. január 1-től hatályos rendelkezései alapján a kamarai tag könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek hitelintézetnél pénzügyi intézményi minősítés birtokában is csak akkor végezhetnek jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet, ha rendelkeznek a közfelügyeleti hatóság által kiállított igazolással.

A közfelügyeleti hatósághoz 4 bank könyvvizsgálatához szükséges igazolás megadása iránti kérelem érkezett, 2 esetben a kérelem visszautasításáról, 1 esetben az eljárás megszüntetéséről, 1 esetben pedig az igazolás megadásáról döntött a hatóság.

A bank könyvvizsgálatához szükséges igazolás a Kkt. 50. § (2d) bekezdése alapján a kiállításának naptári évét követő év utolsó napjáig jogosít banknál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátására.

6. Átláthatósági jelentések vizsgálata

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatát ellátó, jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek éves átláthatósági jelentés készítési kötelezettségével kapcsolatos szabályokat az EU rendelet 13. cikke szabályozza.

Főbb változások a korábbi évekhez képest, az alábbiak:

Az átláthatósági jelentést legkésőbb négy hónappal az egyes pénzügyi évek végét követően közzé kell tennie a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég honlapján, illetve közölniük kell az illetékes hatóságokkal, hogy az átláthatósági jelentést a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég honlapján közzétették.

Az átláthatósági jelentésnek a közzététel dátumától számítva legalább öt évig elérhetőnek kell maradnia.

Az EU rendelet lehetőséget biztosít a közzétett éves átláthatósági jelentés aktualizálására. Ez esetben jelezni kell, hogy ez a jelentés aktualizált változata, mindamelllett az eredeti változatnak továbbra is elérhetőnek kell lennie a honlapon, illetve az aktualizált változat közzétételének tényét jelezni kell a közfelügyeleti hatóságnak.

Az átláthatósági jelentést a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálónak vagy a könyvvizsgáló cégnek továbbra is alá kell írnia.

Az EU rendelet előírásainak megfelelően, az átláthatósági jelentés tartalmát tekintve néhány pontban bővebb részletezést ír elő, a korábbiakhoz képest (a könyvvizsgáló hálózat valamint az árbevétel/pénzügyi információk tekintetében), illetve kiegészül az alkalmazott rotációs politikának az ismertetésével.

Amennyiben a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég alkalmazásában áll, a fenti kötelezettségek a könyvvizsgáló céget terhelik.

Mindezek alapján, a 2019. évre vonatkozó szabályoknak megfelelően a közfelügyeleti hatóság feladatkörében eljárva 21 könyvvizsgáló céggel kapcsolatban ellenőrizte az átláthatósági jelentések közzétételi kötelezettségének teljesítését.

Az átláthatósági jelentésekkel kapcsolatban az alábbi főbb megállapítások/hiányosságok merültek fel:

1. A legjellemzőbb és legtöbbször előforduló hiba a közfelügyelet részére történő közzététel elmulasztása.
2. Az átláthatósági jelentések határidőben történő közzététele és elérhetősége még továbbra is problémát jelentett több könyvvizsgáló cég részére.
3. A hálózati tagsággal kapcsolatos részletezés szintén több helyen hiányzott.
4. A 26. cikk szerinti, legutolsó minőségbiztosítási ellenőrzés ugyancsak több esetben hiányosan szerepelt az átláthatósági jelentésekben. A hiányosság főként abból fakadt, hogy csak a közfelügyelet által végzett minőségellenőrzés eredménye került feltüntetésre, a kamarai minőségellenőrzések adatai nem, valamint az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgálók eredményeit nem név szerint tüntetik fel.
5. A rotációs politikák ismertetése több könyvvizsgáló cég esetében hiányosságként mutatkozott, vagy egyáltalán nem, vagy csak hivatkozásként szerepelt az átláthatósági jelentésben.
6. A könyvvizsgáló cég partnereinek fizetett díjak alapjáról szóló információk általános leírást tartalmaznak.

7. Kapcsolattartás a könyvvizsgálókkal

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó könyvvizsgálókkal történő közvetlen kommunikáció szempontjából meghatározó jelentőségű a Kamara Minőségellenőrzési Bizottságának éves továbbképzésén és a Kamara országos konferenciáján való közfelügyeleti hatósági részvétel. Az előző évekhez hasonlóan ismét lehetőség nyílt arra, hogy a hatóság képviselje és a továbbképzési, valamint a Kamara országos konferenciáján ismertesse a közfelügyeleti minőségellenőrzések tapasztalatait és felhívja a figyelmet a szabályozásban bekövetkezett változásokra.

A hatóság képviselői számos publikációt jelentettek meg a SZAKma című újságban a közfelügyeleti munkát érintő kérdésekkel kapcsolatosan.

8. Nemzetközi kapcsolatok bemutatása

A közfelügyeleti hatóság két nemzetközi szervezet ülésein vesz részt rendszeresen:

- a Független Könyvvizsgálati Szabályozók Nemzetközi Fóruma (IFIAR) és
- az Európai Könyvvizsgálat-felügyeleti Szervek Bizottsága (CEAOB) ülésein.

A közfelügyeleti hatóság számára a kötelező tagságot az Európai Könyvvizsgálat-felügyeleti Szervek Bizottságában az 537/2014/ EU Rendelet írja elő.

A CEAOB elősegíti az 537/2014/EU Rendelet és a 2006/43/EK irányelv végrehajtásához szükséges információk, szaktudás és legjobb gyakorlatok cseréjét. A CEAOB kérelemre szakértői tanácsot ad az EU Bizottságnak és az illetékes hatóságoknak az EU rendelet és az irányelv végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben. Továbbá közreműködik a nemzetközi könyvvizsgálati standardok technikai vizsgálatában - ideértve azok kidolgozásának folyamatait is - az uniós szinten történő elfogadásuk céljából. Közreműködik a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálói vagy könyvvizsgáló cégei, illetve ezek hálózatai felett gyakorolt felügyelettel kapcsolatos együttműködési mechanizmusok javításában.

A CEAOB létrehozott egy inspekciós adatbázist, melyben rögzítik az ellenőrök a minőségellenőrzések során feltárt hiányosságokat. A hatóság is csatlakozott a CEAOB tagjai által közösen működtetett inspekciós adatbázishoz, melyben 28 európai ország közfelügyeleti szervezete nyújt információt a helyi közfelügyeleti minőségellenőrzések során tapasztalt hiányosságokról.

A Független Könyvvizsgálati Szabályozók Nemzetközi Fóruma (IFIAR) az öt kontinens országai által létrehozott közfelügyeleti testületek nemzetközi fóruma, amelynek célja a tagszervezetek közötti együttműködés elősegítése, valamint a könyvvizsgálat színvonalának növelése. Az IFIAR 2017-ben átalakult és önálló jogalanyisággal rendelkező szervezet lett annak érdekében, hogy szervezettebben és hatékonyabban tudjon részt venni a könyvvizsgálat szabályozás fejlesztésében. Az IFIAR célja, hogy a tagállamok megoszthassák tapasztalataikat a feltárt könyvvizsgálati hiányosságokról és akár globálisan kezelhessenek egy-egy felmerülő problémát.

Az IFIAR évente egy plenáris ülést tart, valamint minőségellenőrzési és szankcionálási workshopot szervez. Ezeken az üléseken a közfelügyeleti hatóság aktívan részt vesz és alkalmazza az ott elsajátított tapasztalatokat.

A közfelügyeleti hatóság tagja az IFIAR Small Regulator munkacsoportjának, amelynek célja, hogy a kisebb létszámmal rendelkező közfelügyeleti hatóságok megoldásokat találjanak e hatóságok minőségellenőri csoportjainak közös problémáira.

A könyvvizsgálat – a számvittel együtt - olyan terület, amely jellemzően nem hazai, hanem nemzetközi szinten szabályozott. A könyvvizsgálat alapját az IFAC által elfogadott nemzetközi könyvvizsgálati standardok (ISA) adják, amelyek betartása a minőségellenőrzés tárgya.

A közfelügyeleti hatóság munkatársainak mind a nemzetközi könyvvizsgálói standardokat, mind az uniós előírásokat naprakészen kell ismerniük ahhoz, hogy azok betartását ellenőrizhessék. Ezt a tudást részben a fenti szervezetek munkájában való részvétellel tudják megszerezni. Az egyes országok közfelügyeleti hatóságainak munkatársaival kialakított szoros munkakapcsolat pedig közvetlenül is segíti a hatóság munkáját, hiszen a külföldi szabályozás és gyakorlat ismerete megfelelő kiindulópontot jelenthet a saját tevékenysége során.

1. számú melléklet

**A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek
közzététele**

Ssz.	Minőségellenőrzés során elért eredmény*	A határozat-hozatal során alkalmazott intézkedés
1.	Megfelelt	nincs intézkedés
2.	Megfelelt	nincs intézkedés
3.	Megfelelt, megjegyzéssel	nincs intézkedés
4.	Megfelelt	nincs intézkedés
5.	Megfelelt	nincs intézkedés
6.	Megfelelt	nincs intézkedés
7.	Megfelelt	nincs intézkedés
8.	Megfelelt	nincs intézkedés
9.	Megfelelt	nincs intézkedés
10.	Megfelelt	nincs intézkedés
11.	Megfelelt	nincs intézkedés
12.	Nem felelt meg	Figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére; Kötelezés továbbképzésen való részvételre; 440 ezer forint pénzbírság kiszabása.
13.	Nem felelt meg	Figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére; IFRS és kibocsátói minősítések megvonásának kezdeményezése.
14.	Nem felelt meg	Figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére; IFRS és kibocsátói minősítések megvonásának kezdeményezése.
15.	Megfelelt	nincs intézkedés

* A közfelügyeleti hatóság 2019. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételekor kettő, még folyamatban lévő vizsgálat eredményét a táblázat nem tartalmazza.

2. számú melléklet

A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek közzététele

Ssz.	Minőségellenőrzés során elért eredmény*	A határozat-hozatal során alkalmazott intézkedés
1.	Megfelelt	nincs intézkedés
2.	Megfelelt, megjegyzéssel	500 ezer forint pénzbírság kiszabása
3.	Megfelelt, megjegyzéssel	nincs intézkedés
4.	Megfelelt	nincs intézkedés
5.	Megfelelt	nincs intézkedés
6.	Megfelelt	nincs intézkedés

* A közfelügyeleti hatóság 2019. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételekor egy, még folyamatban lévő vizsgálat eredményét a táblázat nem tartalmazza.